

TORONTÁI

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281. Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután	Din

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A nemzetgyűlés elfogadta a sajtótörvényt.

Kihirdették a nyári szünetet.

Beograd, aug. 4.

A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor kezdték meg, a napirenden egyetlen egy ponttal, a sajtótörvény vitájával.

Popovity Velja a többség nevében a sajtótörvényjavaslattal kapcsolatos jelentést olvasta fel, majd Zsanics a kisebbség véleményét ismertette.

Dadity a független demokraták, Szmodelj pedig a klerikálisok megbízásából bírálta a törvénytervezetet. Groll (dem.) az ellenzék nevében elítélte a sajtótörvényt és kijelentette, hogy vitájában tovább részt sem vesznek.

Groll beszéde után az ellenzéki képviselők kivonultak az ülésteremből.

Srksity Milán törvényegységesítő

miniszter beszélt ezután, védelembe vette a törvényjavaslatot és kérte az elfogadását.

Szobotity házalelnök ezután szavazást rendelt el, melynek eredményeképpen százhat szavazattal egy ellenében gyorsított eljárással elfogadták a sajtótörvényjavaslatot, mely így törvényerőre emelkedett. Az egyetlen képviselő, aki ellene szavazott, Kobaszica (rad.) hivatásos újságíró. Két újságíró-képviselő Popovity (rad.) és Baesinics (horv. p.-p.) tartózkodott a szavazástól.

Utána Szobotity engedélyt kért, hogy a parlamentet elnapolhassa és legközelebbi ülését az ősz folyamán írásbelileg hívhassa össze, amihez a szkupstina egyhangulag beleegyezését is adta.

A szünet előreláthatólag október 20-áig fog tartani.

Egyhangulag elfogadták a Pantheonról szóló törvényjavaslatot.

Beograd, aug. 4.

Tegnap délután 5 órakor folytatta ülését a szkupstina, amelyen a napirendre való áttérés előtt néhány ukázt olvastak föl miniszteri segédek és főszámvéviségi tagok kinevezéséről. Majd dr. Zsanics Milován horv. egység-párti képviselő javasolta, hogy az 1854. évi osztrák császári rendelet hatályát Horvátországban szüntessék meg, amely a rendőrhatalomnak jogot adott, hogy kihallgatás és panasztétel nélkül büntethessenek. Ezután a breskói, bjelinai és dvorniki járásbírók illetékességére vonatkozó törvényjavaslatot olvasták föl.

Ezután tért át a szkupstina a napirend harmadik pontjára, amelyen a Pantheonról szóló törvényjavaslat vitája szerepelt. A vita első szónoka

Vuletity Száva (ernag. főd.) kijelenti, hogy ezen törvényjavaslat elkészítésénél első sorban azokat vették figyelembe, akik a balkáni és európai háborúban érdemeket szereztek maguknak. Mindamellét a ernagorac képviselők nem fogadják el a törvényjavaslatot, míg meg nem állapítják, hogy kik azok, akik a Pantheonban érdemeik elismerésüül elhelyeztetnek. Ezután a

tiltakozás jelül elhagyják az üléstermet.

Trifunovity Misa vallásügyi miniszter előterjeszti a törvényjavaslatot, amely nemzeti elismerést nyújt azon vojvodáknak, kik a történelem legstylosabb idejében a katonai operációkat vezették. A királyi kormány meg van róla győződve, ha a nemzet hőseinek megadandó elismerésről van szó, lehullnak a pártok közötti válaszfalak és egységesek lesznek a törvényjavaslat megszavazásában, éppen úgy, mint ahogy egyhangulag fogadták el az előkészítő-bizottságban.

Lalosevity Joca (rad.) a többség nevében kijelenti, hogy úgy érzi, Beograd üres mindaddig, amíg fel nem építi a felszabadulás emléket. Ez halaszthatatlan morális kötelessége a mostani nemzedéknek.

Dr. Angyelinovity (dem.) a kisebbség nevében beszélve, azt mondja, hogy igen sokan estek el országunkban. Ha szorosan vesszük, egész országunk egy Pantheon, amelyben a becsület mezején elesettek nyugszanak. Az utolsó véres harcok talán befejezői egy régi fejlődési korszaknak, amelyből azonban országunk mostani nagyságában, erőviszonyában alakult ki. Ha valahol a világon, úgy nálunk meg kell adni min-

den elismerést azoknak, akik az új országot megteremtették. A kisebbség nevében elfogadja a kormány javaslatát, amely látható módon akarja leróni az ország háláját. Ebben a momentumban nincsen pártkérdés, csak hála van.

Ezután szavazás alá boesátják a törvényjavaslatot, amelyet a szkup-

stina 201 szavazattal egyhangulag elfogadott.

Ma délelőtt folytatják az ülést, a melynek napirendjén Moszkovlevity Milosnak (földm.-p.) a dalmáciai földreformkérdésre vonatkozó interpellációja szerepel. A napirend második pontja a sajtótörvény vitája.

Abd el Krim nem fogadta el a békefeltételeket.

Páris, aug. 4.

Hivatalosan jelentik, hogy Abd el Krim visszautasította a spanyol és francia béketárgyalásokra szóló meghívást és a békeajánlatot nem vette át.

A francia lapokban néhány napja egyre fel-felbukkan az a hír, hogy

Abd el Krim csapatait német tisztek vezetik, operációs mozdulatait pedig német vezérkari tisztek irányítják. A német kormány ma hivatalos cáfolatot tesz közzé és kijelenti, hogy a francia lapok által közölt tisztek neve nem fordult elő a német hadsereg tisztjeinek névsorában.

Srksity és Pribicevity polemája.

Elkészült a sajtótörvény vitájának jelentése.

A törvényhozó-bizottság hosszas vitatkozás után tegnap délben, mint megírtuk, befejezte a sajtótörvénytervezet még vitás rendelkezéseinek megtárgyalását. Az ülésen egyáltalán elkészítették a részletes jelentést is, melyet a törvényjavaslattal együtt a tegnapi nap folyamán átadtak a házelnökségnek.

Az ismeretes hetvennegyedik szakaszt, amely az ellenzék élénk ellentállását és tiltakozását váltotta ki, a kormánytöbbség módosította olyképpen, hogy kihagyta azt a rendelkezést, amely arról szólt, hogy a szkupstinaülésekről nem hozhatnak a lapok tudósítást, ha a felszólalások becsületsértést, vagy rágalmazást tartalmaznak.

A sajtószabadságot sértő rendelkezés körül élénk polémia fejlődött ki Srksity Milán törvényegységesítő miniszter és Pribicevity Szvetozár független demokrata-párti pártvezér között. Srksity ugyanis újságírók előtt kijelentette, hogy a lapok tévesen kapesolták ki a 74-ik szakasz megszövegezéséből a független demokratákat. A rendelkezést a Pasisy-Pribicevity-kormány idején, a független demokraták tudtával hozták meg és Srksity intervjújában megjegyezte, hogy a független demokraták bizonyára nem tiltakoznának ellene, ha még ma is helyet foglalnának a kormányban.

Pribicevity, Srksity kijelentésével kapcsolatosan, este újlag fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette előttük, hogy a jelzett minisztertanácsi ülésen, a melyen a független demokrata miniszterek is jelen voltak, nem tárgyalták meg a hetvennegyedik sza-

kaszt és megszövegezése, valamint jóváhagyása tudtuk és beleegyezésük nélkül történt. A parlamenti beszédek nyilvánosságra hozatala elé nem szabad gátat vetni, mert ez a szkupstina lefokozását jelentené és a horvát szabor alá súlyosztaná.

A népnek — fejezte be nyilatkozatát — joga van ellenőrzést gyakorolnia képviselői működése felett és ez csak úgy lehetséges, ha az újságírókat nem akadályozzák meg kötelességeik hü teljesítésében.

Az ellenzék nem vesz részt a sajtótörvény vitájában.

Beograd, aug. 4.

Az ellenzéki blokk vezetőférfiai tegnap délután ülést tartottak, amelyen a sajtótörvény parlamenti vitájával foglalkoztak és leszögezték ezzel kapcsolatos álláspontjukat. Rövid tanácskozás után egyhangulag úgy határoztak, hogy a mai szkupstina ülésen nyilatkozatot olvasnak fel, melynek elhangzása után testületileg kivonulnak a teremből.

Az ellenzék ma délelőtt kilenc órára összehívott ülésén szövegezi meg nyilatkozatát.

TÖZSDE

Augusztus 4.

Beograd, Berlin 1325, Bécs 783, Budapest 780, Bukarest 29, Genf 1079, London 269, Milánó 20275, Newyork 55-50 Páris 263-50, Prága 164-50.

Zürich, Berlin 122-56 és egyegyed, Budapest 72-50, Newyork 515, Milánó 1880, Prága 1525, Wien 72-55, Varsó 90 és fél, Szófia 375, Bukarest 265, Beograd 930, London 2501, Páris 2440.

Budapest, Buza 378, rozs 290, zab 295, árpa 275, tengeri 270

Erdőstatistikai hivatali létesítsenek az államok.

Páris, aug. 4.

Grenobleben a napokban nyílt meg Európa legnagyobb vízműtelepe, amelynek megnyitásával kapcsolatban erdő- és vízügyi kongresszust tartottak.

A kongresszus Kán Károly magyar erdészeti államtitkár javaslatára elfogadta, hogy az erdők és fémek pusztításának megakadályozására és azok természetes kiaknázásának racionális nyilvántartására minden állam erdőstatistikai hivatalt állítson föl, amelyek egymással parallel dolgozzanak.

Kifizetik a régi postatakarék betéteket a Magyarországgal kötött egyezmény jóváhagyása után.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 4.

A Vajdaság területéről sokan fordultak a beográdi postatakarék-pénztár igazgatóságához azzal a kérelemmel, hogy mikor kezdik meg a volt magyar postatakarék-pénztárakban elhelyezett betétek kifizetését. Az igazgatóság előterjesztése a beográdi kerület főispáni hivatala most köriratban válaszol az érdeklődőknek. A köriratban kifejti a főispáni hivatal, hogy a magyarországi postatakarék-pénztárakkal erre nézve egység jött létre, melyet azonban a nemzetgyűlésnek még ratifikálnia kell. Amint a szkupstina jóváhagyja a szerződést, azt teljes terjedelmében leközlök a hivatalos lapban, amivel rendelkezési egyúttal érvénybe is léptek. A megállapodás szerint a követeléseket nem a postatakarék-pénztárak beográdi igazgatóságánál kell bejelenteni, hanem annál a postahivatalnál, amelynek takaréknál a befizetés történt. A követelések érvényesítése persze csak a parlamenti jóváhagyás után történhetik meg. Tegnap különben még egy rendelet érkezett, ezúttal a vallásügyi minisztérium katolikus osztályától, amely a trianoni békeszerződésre hivatkozva, felhívja a katolikus hitközségeket, hogy a magyar hatóságok birtokában lévő és rájuk vonatkozó ügyiratokat, okmánytárakat stb. kérjék ki.

Riport a régi Beeskerekről.

1895 aug. 4.

Vasárnap. A lap nem jelent meg.

1905 aug. 4.

A pénzügyminiszter dr. Erdélyanov Pétert pénzügyi fogalmazógyakornokká nevezte ki ideiglenes minőségben.

A Bácság kivitele számokban.

Elkészült a termés és fogyasztásból fennmaradt felesleg kimutatása.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 4.

A bácsági kereskedelmi és iparkamara érdekes kimutatás összeállításán dolgozik. Hivatalos helyről beszerzett jelentések alapján adatokat gyűjtött össze arról, hogy mennyit szállíthat külföldre a Bácság az 1925 és 1926 szeptember elseje közötti időben.

Az érdekes kimutatás eddig elkészült részéből megállapítható, hogy a Bácságban kétszázhatvan kilenc ezer kétszáz tizen négy hektár területet vetettek be búzával. Az átlagos termést holdanként kilenc métermázsával számítva, 15-7 métermázsára esik egy hektárra, ami 4.200.000 métermázsára összertermesnek felel meg. Ebből levonva 583.000 lélekre a fejenként szükséges két métermázsát, vagyis 1.166.000 métermázsát, valamint a 269.214 hektárnak bevetéséhez szükséges 471.124 métermázsára vetőmegt (hektáronként 1-75 mm), kivitelre 2.562.876 métermázsára, vagyis 25.628 vagon buza marad. Feltéve, hogy egy métermázsára búzáért elérjük az átlagos 250 dináros árat, a kivitelre szánt buza ellenértéke 640 millió 719.000 dinárra rug.

A zab, árpa és rozs nem jöhet figyelembe a kivitel meghatározásánál, mert a Bácság termése ezekből a terményekből alig fedi a megye szükségletét.

A tengeri termést illetőleg már másképpen fest a helyzet. A tengerivel bevetett terület 288-158 hektár, vagyis körülbelül 500.000 hold. Átlagos termésnek tizenhat métermázsát számítva holdanként, közel nyolc millió métermázsára az elért összertermés. Ebből kétharmadrészt levonva a bácsági fogyasztásra, kivitelre fennmarad körülbelül 2.600.000 métermázsára. Feltéve, hogy métermázsánként 125 dinár árat érünk el, az exportálandó mennyiség ellenértéke 325 millió dinárnak felel meg.

A Bácságból kiszállítható még 25-28.000 kilogramm nyersselyem és ugyanolyan mennyiségű melléktermék harminc millió dinár, száz ezer hektoliter bor negyven millió dinár, kétezzeröttszáz métermázsára kecskevaj, turó 3.220.000 dinár értékben. Exportálásra kerül háromszáz vagon cukor is, tonnánként 15 és fél fontban számítva.

Husneműekben nincsen kilátás kivitelre. Állatok, szárnyasok, tojás, bőr exportjára vonatkozólag, a mennyiség hozzávetőleges megállapítása végett, ma este lesz értekezlet a kamara helyiségében.

Villanyos vasút Beeskereken.

Régi terv, melynek számadását megtiltotta a háború.

Beeskerek, aug. 4.

Beeskerek város vezetőségét már közel két évtizede foglalkoztatja a keskenyvágányú vonat kitélepitésének terve. A kis vasút szépészeti, egészségügyi, de közlekedésügyi szempontból is utjában áll a fejlődésnek és így érthető, hogy már husz esztendővel ezelőtt kiadták a jelszót: ki a keskenyvágányúval. Ósdi szerelvényei azonban nem tünnek el a városból, továbbra is végigkocogtak legszebb utcáin, mozdonyai pedig vigan pöfékelték a füstöt, hogy a korszóra menekülő polgárok mindannyiszor megemlegessék sétájukat. Husz esztendő terve máig is csak terv maradt, míg legutóbb, néhány hónapja annak, újra komolyan nekifogtak az ügynek és könnyen keresztülvihető megoldást kerestek, miképpen szabadulhatna meg a város a levegőjét rontó keskenyvágányutól. Mint megírtuk, a városi vezetőség most memorandumot dolgozott ki és ebben arra kérte a közlekedésügyi minisztériumot, engedje meg a keskenyvágányú kitélepitését olyképpen, hogy állomása a Béga-parti indóház legyen és sinpárát a rendes széles nyomtávú vágányai közé helyezze, bizonyos részen, ahonnan aztán elágazna a szomszédos állomások felé.

Az új tervvel kapcsolatosan adatokat tudtunk meg a város egyik régebbi és mindenképpen érdekes tervezetéről. A háborút közvetlenül megelőző években az akkori polgármester a keskenyvágányú kitélepitését úgy tervezte, hogy annak induló állomása a Miletityeva (Temesvári) utcai vánház legyen, ahol jelenleg is állomás van, a város belterületén futó színház utca és a Miletityeva (Temesvári), valamint a Krunkzka (Korona) utcát összekötő vashidat pedig megvásárolja a város és ezen aztán villamosvasut közlekedést létesítsen a három vasuti állomás és a város központja között. A tervezet szerint, hat villanyos kocsi közlekedett volna a három végállomás között, ami a város forgalmának pompásan megfelelt. Az alépitményért és a hidért annak idején a vasutigazgatóság hatvanhét ezer koronát kért, az alku ennyiben létre is jött s hogy a vétel meg nem történt. — az egységesség a háború lett. A villanyvasút teljes felszerelése és forgalomba helyezése nem került volna többé kétszáz ezer koronánál, fenntartása pedig nem jelenthetett jelentős terhet. A kocsi vezető esetleg maga ellenőrizhette volna a jegy árának befizetését a kellő helyen alkalmazott tükrök segítségével, hogy így kalauzok alkalmazását is megtakarítsa. Az áramszolgáltatás házi kezelésben természetesen szintén kevesebbet emésztett volna fel, mintha magán-

vállalkozás szolgáltatóna. A vashid, amely kocsi közlekedésre amúgy is alkalmatlan, megtartotta volna rendeltetését, a város pedig modern közlekedési eszköznek jutott volna a birtokába, ha...

Igen, ha 1914-ben nem tör ki a világháború.

HIREK

— aug. 4.

Eljegyzés. Mannheim Andor velükikindai gabonakereskedő f. hó 5-én eljegyezte Hirschenhauser József földbirtokos leányát Lilyt Velükikindán. (Minden külön értesítés helyett.)

Passy miniszterelnök állapota. Karlsbadból jelentik: Az este orvosi tanácsot tartottak Passy Nikola miniszterelnök felett és megállapították, hogy egészségi állapota erősen megjavult és a gyógyulás útján van. Az orvosok véleménye szerint, ha komplikációk nem állanak be, rövidesen teljesen felépülten hagyhatja el Karlsbadot.

Az új horvátországi főispánok kinevezése. Beográdból jelentik: Makszimovity Bózsó belügyminiszter ma Blédbe utazott, ahol kihallgatáson jelenik meg a szuhogori kastélyban. Kihallgatása során — hír szerint — előterjeszti az új horvátországi főispánok kinevezéséről szóló ukázokat. Beavatottak úgy tudják, hogy a kormány a zágrebi főispáni állást dr. Kresce Vladimírral, a zágrebi Nemzeti Színház volt intendantjával, az oszijekit dr. Gaj Ljudevit volt zemuni főszolgabíróval, a kalovecit pedig dr. Zdravkovity Andrija ügyvéddel töltötte be.

A szubotocai mintavásár tiszteletbeli elnöke. A szubotocai mintavásár rendező-bizottsága Jankovity Kosztát, a bácsági kereskedelmi és iparkamara elnökét tiszteletbeli elnökévé választotta.

Aki kifosztotta munkaadóját. Ma korözülevél érkezett Beeskerekre, amelyben Hekle József koszigeszi (horvátországi) illetőségű 25 éves szolga tartózkodási helye iránt érdeklődnek, aki teljesen kifosztotta munkaadóját, Manojlovity Lázár paratyini kereskedőt és értékes zsákmányával megszökött. A fiatal korát meghazudtoló „tehetségű” tolvajt most mindenfelé keresik. Nem lehetetlen, hogy a Vajdaság felő vette útját.

Városi közgyűlés Kikindán. Kikinda város képviselőtestülete f. hó 5-én tartja július havi közgyűlését Tabakovity Nikola polgármester elnökle alatt. A közgyűlésen több fontos tárgy van napirenden.

A radikális-párt helyi szervezetének vasárnapi gyűléséről közölt tudósításunkban szereplő Obradovity Milán nem a központi pártszervezet megbízottja, ahogy tévesen közöltük, hanem csak mint vendég vett részt azon és szólalt fel.

Minden éves előfizető ingyen megkapja a KONTINENTÁL, biztosító-társulat 50.000 dináros tűzbiztosítási kötvényét.

A német birodalom lakossága esökkent. A német birodalmi statisztikai hivatal ma tette közzé a birodalom népességi statisztikáját, amely meglehetősen esökkenést mutat a háboru előtti állapothoz. A háboru előtt 78 millió lakosa volt Németországnak, ma csak 63 és egynegyed millió. Berlinnek 4 millió, Hamburgnak egy millió lakosa van. Németországban negyven olyan város van, amelynek százezren felüli a lakossága. A lakottságra nézve megjegyzi a statisztika, hogy egy négyzetkilométerre 132-9 lakos jut.

Beszéltem tegnap

egy nyolcvan éves öreg urral, aki ezt mondotta nekem. Láttam:

az európai forradalmat 1848-ban. Franciaországot, amint forradalom után császárság lett, végigjárta a kommun utját és újra köztársaság lett.

Poroszország emelkedését és zuhanását.

Egy új Németország és Oroszország megszületését.

Egységes Olaszországot.

Az orosz jobbagység felszabadulását.

Egy paraszt fiát: Mac Donaldot az angol miniszterelnöki méltóságban.

A hatalmas Habsburgok utódját, mint moziszlógát.

A négerrabszolgaság végét Amerikában

A nagy vasutak építését, amelyek óceánokat kötnek össze egymással.

A petróleum fölfedezését és egyre nagyobbodó térhódítását.

Motorokat, automobiloikat, repülőgépeket, rotorhajókat.

Az anasztetizikus metodils általános alkalmazását a sebészetben és gyógyászatban.

A tengeri kábelét.

A nők helyzetének megváltozását gyermekeik vagyoni kezelését és gyámságát illetőleg.

A nők szavazati jogának kivívását.

Koch felfedezését a baktériumokról — forradalom a tudományban.

Einstein tanítását a relativitás elméletéről.

Láttam valaha az ökröt az eke előtt és ma a traktort szántani.

A villanyt valószínűleg csak elején őrjási felhasználhatási lehetőségének.

Röntgent és védőoltást.

Rádiumot a maga határtalan jövőbeli lehetőségeivel

A darvinizmust és a belőle származó gondolatforradalmat.

Tizenkét háborút láttam: a mexikóit, a krími háborút, az olasz függetlenség harcát, az indiai sepoi felkelést, amerikai polgárháborút, Poroszországot Dánia ellen és Schlezwig-Holstein annexióját, Poroszországot Franciaország ellen és Elzász annexióját, Poroszországot Ausztria ellen, Oroszországot Törökország ellen, az Egyesült-Államokat Spanyolország ellen, Oroszországot Japán ellen, a világháborút.

Az internacionalizmusra való nevelést és törekvést.

A kommunizmus aknamunkáját.

A kapitalizmus rettenetes fejlődését, amely szervezett hatalmát vizsgálásokra akarja felhasználni.

A proletáriátus szervezkedését.

Hány világ alakulását látta vajon ez a nyolcvan éves öreg ur?

A mezőgazdasági munkálatok ideje alatt szünetel a kulukszolgáltatás.

Közmunkálatokra csak később rendelhető ki a lakosság.

Beeskerek, aug. 4.

Megesett egyes vajdasági községekben, hogy most a legfontosabb mezőgazdasági munkálatok idején, kulukszolgáltatásra rendeltek be a batóságok a lakosságot. Néhány községben most kezdtek meg az utjavításokat és ezeknek elvégzésére, segéd munkásokként igénybevétték a robot szolgáltatásra kötelezhető polgárokat. Egyeseket még kocsival és lóval is kirendeltek az utjavításokhoz, úgy hogy közben kénytelen volt saját munkálatait, melyek ugyancsak sürgős elintézésre várnak, elhalasztani.

A belügyminisztérium BBB ügyosztályának tudomására jutottak az emiatt elhangzott panaszok és ezek következtében tegnap rendeletet

küldött Beeskerekre és az összes községi előjáróságoknak, melyben szigorúan meghagyja, hogy a nyári mezőgazdasági munkálatok ideje alatt tekintsenek el a közmunkaszolgáltatás igénybevitelétől. A rendelet kifejti, hogy egyáltalában nem racionális, hogy a kulukot akkor kérjék az adózóktól, amikor a jövő évi kenyér előteremtésén, szóval anyagi létüknek biztosításán dolgoznak. Az utak helyreállítása körül szükséges robotmunkákat akkor kell elrendelni, amikor a mezőgazda már nincs elfoglalva fontosabb gazdasági munkával és anyagi hátrányok nélkül láthat neki természetben lerovandó adókötelességei teljesítéséhez.

Látogatás a csecsemők napközi otthonában.

Szegénysorsu babyjainknak dispensairt nyitottak Beeskereken.

Beeskerek, aug. 4.

A legnagyobb csendben, mindenféle ünnepélyesség elkerülésével, a munka, a dolgozni akarás szemérmes szerénységével nyitott meg Beeskerek új egészségügyi intézménye — a csecsemő dispensair. Ugyiszólván napok alatt alakult ki, amerikai gyorsasággal fejlődött a szociális kötelességtudással párosult orvosi munka csarnokává, pedig hosszas tervezgetések, farasztó kilincselések előzték meg csendes kapunyitását. Minden idők legszentebb kötelességét, a csecsemő védelmet vette programjába, missziót, igazi kiküldetést vállalt, amikor legfőbb kötelességüknek, a jövő generáció törékeny apró hajtásainak ápolására vállalkozott.

A gyermekhalandóság ijesztő rémképe évről-évre ráncmereked, a felelősségrevonás, a vádolás sújtó igazságával. Az apró számsorok szinte megnövekednek a rettenetes igazságtól, melyet rideg valóságba öntenek és orvoslást, segítséget sürgetnek. Mert minden számjegy, minden egység, egy elejtett emberéletet jelent, amely most indult neki a rögös országutnak és elésett mielőtt még lábat megvehette volna. És sóhajtások és példálózások helyett tetteket követeltek, cselekedeteket azoktól, akik erre hivatottak.

A kormány ráeszmélt a csecsemővédelem messzeemenő fontosságára és a nagyobb ipari központokban egyre-másra alakítja meg a csecsemő dispensaireket. Így került a sor Beeskerekre, amelynek közegészségügyi hatóságai régóta sürgették a dispensair felállítását.

Nyugtaiankodó olasz község. Rómából jelentik, hogy Giovanni di Fioriban eddig ismeretlen okból mintegy kétezer ember megtámadta a községhezát és ostrom alá vette. A rend helyreállítására katonaság vonult ki, amely négy embert agyonlőtt és tizenhetet megsebesített.

Eszterházy Lujza nem kér kegyelmet. Jelentette annak idején a „Torontál”, hogy Eszterházy Lujzát kémkedés vádjá miatt egy évi fogházra és huszezer korona pénzbírságra tette a pozsonyi törvényszék. A fel-

Beeskereken a napközi otthon alakult át csecsemő dispensairre és ennek a Vuk Karadzitya utcai helyiségében talált elhelyezést. Ivkovity Vladimir dr. beeskereki orvos lett a dispensair vezetője, aki minden nap délelőtt fél tizenegy órától déli tizenkét óráig rendel a dispensairban. Gondosan megvizsgálja a csecsemőket, időnkint megméríti test súlyukat és állandóan figyelemmel kíséri fejlődésüket. Minden rendel lényességgel kikutatja az okozóját, tanácsokat ad az anyának, utmutatásokat a táplálásra, bánásmódra stb.-re vonatkozólag.

Hogy a szegénysorsu anyák csecsemőjük megtartása mellett munkába járhasanak, a dispensair felveszi a gyermekeket és egész nap gondosan őrzi, ápolja őket, amíg este az anyjuk el nem viszi. A dispensair ápolónói helyettesítik az anyákat a legnagyobb lelkiismeretességgel. Természetesen csak szegénysorsuak vehetik igénybe az új egészségügyi intézményt és azoknak, akik csecsemőiket ott akarják hagyni, bizonyítvánnyal kell igazolniuk, hogy lényeg munkába is járnak. A gyermekeket két éves korhatárig veszik fel.

Jelenleg tíz tizenkét csecsemőt ápolnak napközben a dispensairban és naponként tizenkét-tizenöt esetben tartanak orvosi csecsemő vizsgálatot.

Az intézmény fenntartási költségeihez az egészségügyi minisztériumon kívül jelentős összeggel járul hozzá a munkásbiztosító pénztár.

lebbviteli tábla ezt az ítéletet jóváhagyta, amelyet csak Massarik elnök kegyelmi aktusa változtatott volna meg. Eszterházy Lujza azonban kijelentette, hogy nem kér kegyelmet, hanem leüli az egy évi börtönbüntetést és megfizeti a pénzbírságot.

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

* A Balkán Bioszkopban ma megy csak még Bahantín, a kiváló művésszel, Brúnó Kasztnnerrel. A gyönyörű felvételek élvezetes estét nyújtanak. — Szerdán és csütörtökön Mary Pickford fog diadalmaszkodni a Kis cukros filmjében. — Jön Carles és Elisabet. Jegyek már kaphatók.

Életmentő rendőr. Jelentette a „Torontál”, hogy szombaton Sek Antal 24 éves katonazenész a Béga-bába fulladt fürdés közben. Tegnap a szerencsétlen fiatalembernek a menyaszonya jött Beeskerekre, halvány sejtélme nélkül annak, hogy mi történt a völgyégyével. Mikor a szerencsétlenség hírért meghallotta, kiment a Béga mellé, ahol öngyilkosságot akart elkövetni. A céltalanul bolyongó nőre figyelmes lett az őrtálló Turinszki rendőr, aki követte a fiatal leányt és abban a pillanatban rántotta vissza, amikor az egyik hajóról be akarta magát dobni a folyóba. A szerencsétlen fiatal leányt felvitték a rendőrségre, ahol megnyugtatták és gondoskodtak róla, hogy hozzátartozói érte jöjjenek és hazakísérjék.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

A boszniai bányák válsága. Beogradból jelentik: Andrić dr. boszniai radikális képviselő interpellációt intézett a bányá- és erdőügyi miniszterhez, melyben felhívja figyelmét a boszniai erdő- és bányavállalatok súlyos helyzetére. Interpellációjában kifejtette, hogy a vállalatok, ha a kormánytól hathatós segítségre nem számíthatnak, üzemeiket korlátozni lesznek kénytelenek, aminek következménye ismét a munkanélküliség emelkedése volna. Több mint negyven százalékra a bányászoknak és erdőmunkásoknak — szerinte — a kenyérét vesztí, ha a kormány nem siet a vállalatok segítségére. Nikity erdő- és bányügyi miniszter megígérte, hogy megvizsgálja kérelmüket és a lehetőség szerint igyekezni fog támogatást biztosítani.

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

* **Órfási érdeklődés** előzi meg a Kadima Sport-Klub szombat esti kabaré estéjét, melyhez hasonló már régen nem volt Beeskereken. A Kaszinó kerthelyiségébe összegyűlő közönségnek ezuttal nagyvárosi kabaréműsorban lesz része. Különösen a „Három jász” című kis duett ígérkezik szenzációsnak, melynek zövegét Flesch Lipót szerzte. Jegyek csütörtöktől kezdve a Balla drogériaiban kaphatók.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadói hivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tűzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

A kiadói hivatali telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 28.

Krumenacker István

nyug. vasúti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálást és vasúti szállítással eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beeskerek, Etvesova u. 5.

Orient Bioskop

SZENZÁCIÓ!

SZENZÁCIÓ!

Kedden, augusztus 4-én 7 és 9 órákor
Szerdán, augusztus 5-én 7 és 9 órákorJegyek elővételben kizárólag a
mozi pénztáránál kaphatók.
Pénztárnyitás: d. e. 10—11/2-ig, d. u.
4—5-ig. Vasár- és ünneppapokon
d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.Schnitzler Artur közismert regénye filmen.
Tragikomédia 7 felvonásban. A főszerepek-
ben Gloria Swanson és Wallace Reid.
A SZÉZON NAGY FILMJE!**ANATOL.**

Broj 1190—1925.

1568

Novobečejski kr. sreski sud kao
gruntovna vlast.

Gr. br. 1805—1925.

1590

Dražbena objava i uslovi.

Novobečejski kr. sreski sud kao
gruntovna vlast, sa osnovu molbe
Zemljoradničkog D. D. u Vel. Beč-
kereku, zast. po. Dr. I. Varadi adv.
iz Vel. Bečkereka, protiv Jovana
Bečiji iz Torde. U smislu §. 176
zak. čl. LX. iz god. 1881. određuje
ponovnu ovršnu dražbu, radi nami-
renja glavnice od 17.870 Din 07 p.
sa ovu svotu 5% kamate, računaju-
ći od dana 12. marta 1923. god.
do sada ustanovljeni parbeni i ovr-
šnih troškova u iznosu od 3679
Din 96 p., te 259 Din trošak za
dražbenu molbu. Na području novo-
bečejskog kr. sreskog suda i u op-
štini Torda, nalazeći se nekretnine
pisanje u gruntovnom zapisniku pod
br. 1023 pod A. I. redni br. 1 i
topogr. br. 526/405/a. popis. br.
205. kuća sa dvorištem, u polovici
uz neključnu cenu od 800 Din.

Gruntovna vlast za održanje
dražbe zakazuje mesto i dan kod
opštinske kuće u Torda 18. avgusta
1925. god. u 9 čas. pre podne i na
osnovu §. 150. zak. čl. LX. iz god.
1881. ustanovljava dražbene.

Uslove ovake: 1. Pod dražbu
spadajuću nekretnine ne mogu se
prodati ispod dve trećine neključne
cene §. 26. zak. čl. XLI. iz god.
1908.

2. Dražbenici dužni su položiti
kod izaslanika u ime „Vadiuma“
10% od isključne cene u gotovom
novcu, ili §. 42. zak. čl. LX.
iz god. 1881. po utvrdjenom tečaju
u vrednosnim papirama, te predati
izaslaniku priznanicu, da je svota u
ime „Vadiuma“ deponirana u sud-
ski nalog i da potpišu dražbene
uslove (§§. 147., 150. i 170. zak.
čl. iz god. 1881., §. 21. zak. čl. iz
god. 1908.)

3. U slučaju ako dražbenik u
smislu zakona izgubi „Vadium“,
onaj dražbenik, koji je oslobođen
od „Vadiuma“, dužan je na osnovu
poziva gruntovne vlasti u roku od
8 dana deponirati, u sudski depo-
zit odgovarajuću svotu za „Vadium“
(§. 21. zak. čl. XVI. iz god. 1908.,
§. 15. zak. čl. XV. iz god. 1908.)

Novi Bečej, 30. maja 1925. god.
Bela Pataj s. r., sudija.

Köszönetnyilvánítás.Mindazoknak, akik forrón szere-
tett, felejtethetlen jó fiunk**Ernő**temetésén megjelentek, virágadomá-
nyokkal halmozták el a koporsóját
és részvételükkel, együttérzésükkel
igyekeztek nagy fájdalomukat el-
viselhetővé tenni, ezuton mondunk
hálás köszönetet.

A gyászoló Wehner család.

Okružni Ured za Osiguranje Radnika
Veliki Bečkerek.**Oglas**Okružnom Uredu za Osiguranje
Radnika u Vel. Bečkereku potre-
buje za smeštaj kancelarije 3—4
szobe.Pozivaju se oni, koji imaju pros-
torija za izdavanje, da podnesu
pismene ponude do 20. avgusta
1925. god.Okružni Ured za Osiguranje
1573 Radnika Veliki Bečkerek.

Beköltözhető 1597

ház és háztelekeladó az Olajgyár mellett, a Hazai
malommal szemben, 419 m²-l terület.
Előnyös fizetési feltételek.**BEGA** hirdető és közvetítő, a
főpostával szemben.**Kerések**

1608

butorozott szobát

ellátással vagy anélkül.

Cim a kiadóhivatalban.

Megvételre kerések

kéz alatt, jó

kisbőgőt

és 2 darab

pezsgő-**hűtőt.**

Cim a kiadóhivatalban.

1000

Eladóbeköltözhető 2 szobás ház; forgalmas
l-a helyen vegyeskereskedés, büfé, ház-
zal, amely beköltözhető; pékműhely-
berendezés, mely esetleg bérebevehető
lakással együtt; vendéglő 2 holdnyi
belsősséggel; kétszobás ház, üzletek-
kel; különféle földbirtok; hegedű,
nagybőgő (Quaner mesteremű). 1596**BEGA** hirdető és közvetítő, a
főpostával szemben.

Ügyes 1578

pénztároskisasszony

kerestetik azonnali belépésre.

Írásbeli ajánlatokkal az „Orient“
főutcai üzletében kell jelentkezni.**Legolcsóbb motorok**ujak és keveset használtak
benzin-, szilvógáz-, nyersolaj-, zeme
Speciális csónak- és hajómotorok
(Semi Diesel) 3—120 HP-ig
minden nagyságban.
1268

Még 1 drb új Puch-féle

motoros szántógép

cséplésre kitűnően alkalmas.

Malom- és darálóberendezések.mindenféle üzemanyagok,
gépszijak stb a legkedvezőbb fizetési
feltételek mellett**Petrás Lászlónál Veliki Bečkerek,**
Geteova (Német) u. 48**Oglas.**Opština Belo Blato, sreza veliko-
bečkerečkog, potrebuje za svoje kan-
celarije i škole 65 hvati I. klasnog
drva za gorivo, postavljeno do 15.
septembra 1925. god. na obali Be-
geja (čuvarica br. 7)Zapečaćene pismene ponude imaju
se poslati Poglavarstvu Opštine
Belo Blato do 20. avgusta o. g.
Posle ovog roka prispela ponude
neće se uzimati u obzir.Sve zakonom predviđene dažbine
padaju na teret prodavca.

Belo Blato, 27. jula 1925. god.

Opštinsko Poglavarstvo.

Csirkepaprikás-vacsora

a csökligeti vendéglőben!

Aug. 6-án, csütörtökön este 8 órákor
a ZEKAN-féle csökligeti nyári ven-
dégglőben csirkepaprikás-vacsora. Jó
ételekről és italokról, valamint zenéről
gondoskodik és számos látogatást kér
MARKOVICS FERENC, vendéglős.**Butorozott szoba**

908

két szerényebb igényű fiatalember ré-
szére kiadó, esetleg teljes ellátással is.

Cim a kiadóhivatalban.

Olcsóbb lett a tűzifa és kokszt!

Egy öl, egészséges, száraz,

elsőosztályu bükkhasáb tűzifa 600 dinár.

100 kg legfinomabb

bécsi I. dióágzkocsz (szalonkocsz) 90 dinár,

míg a készlet tart. Előjegyzéseket elfogadok későbbi szállításra.

GERGELY SAMU fakeskedő, **VEL. BECSKEREK,**

Telefon 246

1550

Telefon 246.

Cosulich Ginehajóival **Splitből** indulhat**Délamerikába.**Vezérképviselőt **SRS. részére J. B. Draskovity,**
Zagreb. 1089Veliki Bečkereki fiók: **Kralja Petra trg 4.****„Anduro“**

bőrfedőlemez

Aszfalt

fedőlemez

Izoláló aszfalt

lemez 5—7 mm.

Köszénkátrány, facement,

karbolineum, köszénkátrányolaj,

köszénzsurok, kovácszsurok, vas-

zsurok, izoláló anyag, csőössze-

kötő anyag stb.

kereskedő és építész uraknak

gyári áron a zemuni aszfaltgyár

bečkereki képviselőténél

Lyubisa Pichert,

Lukity-szappangyár. 1017